

ជីវិត និង ធម្មជាតិ

ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្តុំ និងភាពធន់របស់សហគមន៍តាមជនបទ ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងទីជម្រាលខ្នាតតូច ទល់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដើម្បីអោយសម្រេចសន្តិសុខស្បៀងប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៅកម្ពុជា

សាវតា និងបរិបទនៃការអភិវឌ្ឍន៍

ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាប្រទេសមួយអស់យូរឆ្នាំលើវិស័យកសិកម្ម ដែលមានប្រជាជនភាគច្រើនគឺជាកសិករនៅតាមតំបន់ជនបទ។ ប្រទេសកម្ពុជាមានភាពងាយរងគ្រោះខ្លាំងទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ហើយបច្ចុប្បន្ននេះប្រទេសកម្ពុជានៅមានសមត្ថភាពទាបនៅឡើយក្នុងការទប់ទល់នឹងផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

យោងទៅលើ កម្មវិធីបន្តុំថ្នាក់ជាតិរបស់ប្រទេសកម្ពុជា (NAPA) ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុបង្កការគំរាមកំហែងយ៉ាងខ្លាំងដល់វិស័យកសិកម្ម និងសន្តិសុខស្បៀង។ របាយការណ៍បានបង្ហាញថា ប្រទេសកម្ពុជាបានជួបប្រទះនឹងគ្រោះទឹកជំនន់ និងគ្រោះរាំងស្ងួតជាញឹកញាប់។ កសិករ គឺជាអ្នកដែលងាយរងគ្រោះបំផុត ដែលធ្វើអោយពួកគាត់រស់នៅក្នុងភាពលំបាក និងអត់ឃ្លាន។ របាយការណ៍ NAPA បង្ហាញថា ច្រើនជាង ៨០% នៃគ្រួសារកសិករជួបប្រទះនឹងការខ្វះខាតទឹកសម្រាប់កសិកម្ម និងមាន ៥៥% ទទួលផលប៉ះពាល់លើសុខភាព និងកង្វះទឹកស្អាត។ ផលិតកម្មស្រូវ គឺជាផលិតកម្មដែលចម្បងជាងគេនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម ហើយវិស័យនេះកំពុងតែប្រឈមនឹងហានិភ័យខ្ពស់នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ វាអស់យូរជាចម្បងទៅលើទឹក ដែលមានប្រភពពីរសំខាន់ៗ៖ ទឹកហូរពីទន្លេមេគង្គផ្នែកខាងលើ និងទឹកភ្លៀងនៅរដូវវស្សា។

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ធ្វើអោយការធ្លាក់ភ្លៀង និង បរិមាណទឹកភ្លៀងមានការផ្លាស់ប្តូរ។ ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ១៩៩៨ ដល់ឆ្នាំ ២០០២ ផលិតផលកសិកម្មដែលបានបាត់បង់ស្ទើរតែទាំងអស់ គឺបាត់បង់ដោយសារតែទឹក

ជំនន់។ ការបាត់បង់ផលិតកម្មស្រូវបង្កឡើង ដោយសារទឹកជំនន់មាន ៧០% និងបង្កដោយគ្រោះរាំងស្ងួតមាន ២០%។

ការផ្លាស់ប្តូរប្រព័ន្ធកសិកម្មធ្វើអោយកម្រិតនៃការបំផ្លាញព្រៃឈើ និងការទន្ទ្រានដីកសិកម្មមានការកើនឡើងនៅផ្នែកខាងលើទីជម្រាល ដែលធ្វើអោយថយចុះប្រព័ន្ធក្សេត្របរិស្ថាន ដូចជា សីតុណ្ហភាព គុណភាពទឹក និងការរក្សាទឹកទុក ការគ្រប់គ្រងការហូរចេញ គ្រោះទឹកជំនន់និងរាំងស្ងួតបង្កផលប៉ះពាល់ខ្លាំងដល់កសិករដែលអស់យូរលើទឹកសម្រាប់ការរស់រានមានជីវិតរបស់ពួកគេ។

កសិកររាប់ពាន់អ្នកទូទាំងប្រទេស មិនទាន់បានត្រៀមខ្លួនជាស្រេចទល់នឹងវិបត្តិបណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងមិនមានជំនាញ និងឧបករណ៍ដែលត្រូវការសម្រាប់គ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធក្សេត្របរិស្ថានលក្ខណៈចម្រុះ។

សហគមន៍កសិករនឹងប្រឈមហានិភ័យនៃការខ្វះខាតស្បៀង ប្រសិនបើគ្មានការគ្រប់គ្រងទឹក និងដីអោយមាននិរន្តរភាព នៅពេលដែលការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកំពុងតែកើនឡើង។

ការប្រើប្រាស់យុទ្ធសាស្ត្រ ប្រព័ន្ធក្សេត្របរិស្ថាន/ទីជម្រាល ដើម្បីគ្រប់គ្រងធនធានដី និងទឹក គឺមានសារៈសំខាន់ចំពោះជីវិតរស់នៅ និងសន្តិសុខស្បៀងរបស់កសិករក្រីក្រនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

គោលបំណង និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់គម្រោង

គម្រោងមានគោលបំណងបង្កើនគុណភាពជីវិតរបស់កសិកររាប់ពាន់អ្នកនៅក្នុងតំបន់គោលដៅ។ គម្រោងនេះ នឹងចូលរួមជា មួយនឹងការប្រឹងប្រែងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងការកាត់បន្ថយ និងបន្ត ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់សហគមន៍នៅតាមជនបទ។

វិធីសាស្ត្រដោយមានការចូលរួម ដូចជា ផែនការគ្រប់គ្រងទីជម្រាលនៅក្នុងតំបន់គោលដៅរបស់គម្រោងទាំងអស់ ដោយមានការដាំដំណាំ និងដាំដើមឈើនៅតាមអូរ ស្ទឹង ទន្លេ និងតំបន់ព្រៃ ក៏ដូចជា ការសាងសង់អាងស្តុកទឹកខ្នាតតូច និងប្រព័ន្ធស្រោចស្រពផ្សេងៗទៀត។ តាមរយៈសាលាស្រែកសិករ បច្ចេកទេសកសិកម្មដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នឹងត្រូវបង្រៀនដល់កសិករ ដើម្បីអោយពួកគាត់បង្កើនសន្តិសុខស្បៀង និងកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

នឹងមានគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តដែលឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង សន្តិសុខស្បៀង។

នៅកម្រិតសហគមន៍ គម្រោងនឹងជួយកែលម្អជីវិតរស់នៅគ្រួសារកសិករយ៉ាងហោចណាស់ចំនួន ១ ៩៥៧ គ្រួសារ នៅក្នុងខេត្ត សៀមរាប កំពង់ធំ រតនគិរី និងព្រះវិហារ តាមរយៈការគ្រប់គ្រងទីជម្រាលខ្នាតតូច ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ក៏ដូចជា នាំមកនូវភាពធន់ និងការអនុវត្តការបន្ស៊ាំល្អ។

ក្រុមកសិករដែលមានស្រាប់ ដូចជា ក្រុមកសិករប្រើប្រាស់ទឹក គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងស្រះត្រីរបស់សហគមន៍ នឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ដោយផ្ទាល់ពីគម្រោងនេះ។

ម្ចាស់ជំនួយ និងដៃគូ

គម្រោងបានទទួលការឧបត្ថម្ភពី GEF ដែលមានថវិកាសរុប ចំនួន ៥.២ លានដុល្លារអាមេរិក។ ដោយសារគម្រោងចូលរួមចំណែកទៅនឹងកម្មវិធីបន្ស៊ាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល (NAPA) ក្រសួងបរិស្ថានគឺជាដៃគូចម្បងរបស់អង្គការ FAO ក្នុងការអនុវត្តគម្រោងនេះ។ អង្គការ FAO នឹងសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជែងដែរជាមួយ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ចំពោះរាល់សកម្មភាពទាក់ទងនឹងកសិកម្ម និង សហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ដើម្បីអោយគម្រោងអនុវត្តបានជោគជ័យ។

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) គឺជាដៃគូសហការ និងជាអ្នកផ្តល់ទុនបដិភាគក្នុងការអនុវត្តគម្រោង។ គម្រោងនេះនឹងបំពេញបន្ថែមទៅលើគម្រោង "កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងអភិវឌ្ឍកសិករក្រីក្រនៅតំបន់ជុំវិញបឹងទន្លេសាប" របស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី នៅក្នុងខេត្តចំនួន ៤ ជុំវិញបឹងទន្លេសាបក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ស្ត្រីជាមេគ្រួសារ គឺកាន់តែងាយទទួលបានផលប៉ះពាល់ ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គម្រោងនឹងផ្តល់ការគាំទ្រដល់ស្ត្រីទាំងនោះទប់ទល់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈការបង្កើតជម្រើសនៃមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី ជំនាញបន្ស៊ាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

តំបន់គោលដៅសាកល្បងរបស់គម្រោង គឺមានទិដ្ឋភាពការប្រើប្រាស់ដីតំបន់ព្រៃឈើ និងតំបន់ការពារ ផ្សេងៗគ្នា។ ទិដ្ឋភាពផ្សេងៗគ្នានេះ នឹងអនុញ្ញាតិអោយគម្រោងធ្វើការបង្ហាញការកែលម្អការបន្ស៊ាំ និងចងក្រងមេរៀនដែលអាចត្រូវបានអនុវត្ត និងពង្រីកនៅថ្នាក់ជាតិ។ តំបន់គោលដៅរបស់គម្រោងគ្របដណ្តប់ផ្ទៃដីសរុប ៥៩ ៤៥៥ ហិចតា។

លទ្ធផលរំពឹងទុករបស់គម្រោង

ដោយមានការសហការជាមួយក្រសួងបរិស្ថាន (MOE) អង្គការ FAO នឹងផ្តល់ជំនាញ និងអនុវត្តសកម្មភាព ដើម្បីអោយសម្រេចបានលទ្ធផលចំនួន ៥ ដូចខាងក្រោម៖

- លទ្ធផល ១៖ ការបន្ស៊ាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងផែនការកសិកម្ម និងសន្តិសុខស្បៀងរបស់ជាតិ
- លទ្ធផល ២៖ ការគ្រប់គ្រងចម្រុះទីជម្រាលខ្នាតតូច ដោយមានការចូលរួម ដែលកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ពីអាកាសធាតុមកលើធនធានធម្មជាតិ និងកសិកម្ម
- លទ្ធផល ៣៖ កសិកម្មដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ នឹងត្រូវបានជម្រុញ អនុវត្តបង្ហាញ និងរក្សានិរន្តរភាពតាមរយៈសាលាស្រែកសិករ
- លទ្ធផល ៤៖ ជម្រើសផ្សេងៗនៃមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ ដែលផ្តោតលើស្ត្រី ត្រូវបានអនុវត្តសាកល្បងនិងរក្សាឲ្យមាននិរន្តរភាព
- លទ្ធផល ៥៖ ការតាមដាន និងវាយតម្លៃ (M&E) និងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

អ្នកពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកទទួលបានផលពីគម្រោង

គម្រោងមានរយៈពេល ៥ឆ្នាំ នឹងចូលរួមចំណែក ពង្រឹងសមត្ថភាពក្រសួង និងស្ថាប័នផ្សេងៗ ដែលធ្វើការងារពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយបន្ស៊ាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ កសិកម្ម និងសន្តិសុខស្បៀង។ នៅថ្នាក់ជាតិ

